SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

No. 217. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 10, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ЛИСТОПАДА 1990 Ч. 217. РІК XCVII

В „ОҐОНЬКУ" ПИШУТЬ ПРО В. СТУСА

Москва. — В журналі „Оґоньок" ч.43 за жовтень 1990 року надруковано розповідь Лєва Озєрова про видатного українського поета Василя Стуса та надруковано серію віршів поета в перекладі на російську мову.

„Сміливець. Правдолюбець. Талант", — такими словами називає автор Василя Стуса і зазначає, що цього замало. Треба ще додати: гідність і честь.

З ним не можна не погодитися, адже перебуваючи в жорстоких умовах концтабору, Василь Стус писав: „... головне — вміти тримати голову. Навіть тоді, коли вона не тримається на плечах".

Л. Озєров розповідає, що духовне життя Василя Стуса почалося рано і проявилося в рішучому протиставленні молодого поета тиранії різних відтінків.

„Що ми знаємо про життя В. Стуса? — запитує автор і сам відповідає. — Народився 1938 року. Дитинство і юність — Донбас. Донецький університет, філологія. Учителював, служив у армії, працював у газеті... Початок наукової діяльности — аспірантура Інституту літератури Академії Наук України. Виключений 1965 року за протест проти арештів в середовищі української інтеліґенції. У 1972 році арештований і засуджений. У 1979 році повернувся до Києва, у 1980 — новий арешт і засуд до 15 років неволі. Суха хроніка, за якою — безмежні муки життя".

Пригадує автор статті слова академіка А. Сахарова, який писав: „Вирок Стусові — це ганьба совєтської репресивної системи". Академік вимагав відмінити вирок, але тирани довели свою чорну справу до кінця. Поет 1985 року помер у концтаборі „за нез'ясованих обставин".

Поезію В. Стуса Озєров оцінює дуже високо, вважаючи, що багато з них є „шевченківської сили". Книгу свою В. Стус назвав „Палімпсести", розповідається у статті. Так називали старовинні рукописи на перґаменті, які писалися після стертого попереднього тексту. Така назва не випадкова, бо в умовах концтабору написати вірш легше, ніж зберегти його. Багато цінних віршів гинули від рук тюремників, а те, що збереглося — є дорогоцінним. Та час усе міняє і настали дні, коли вцілілі поезії В. Стуса можна надрукувати. Щоправда сам В. Стус не любив називати себе поетом і казав друзям : „Коли б життя було ліпше, я б віршів не писав, а працював би біля землі".

З приводу перекладів на російську мову Озєров пише, що поезії Стуса такі талановиті й так наповнені непомірними стражданнями, що неможливо адекватно відтворити все це в перекладі. Серед надрукованих в „Оґоньку" шести віршів є переклади Л. Озєрова, Ю. Бєлікова та невідомого перекладача. Надруковано також фотографію В. Стуса.

Автор пише, що, перекладаючи вірші В. Стуса, він зіткнувся з надзвичайно сильною творчою особистістю. І дивується, що в той час, коли безліч нездар вважають себе поетами, В. Стус писав: „Поетом себе не вважаю". Цими словами Стуса і назвав Озєров свою статтю про видатного українського поета.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Керґонксон, Н. Й. — Тут у четвер, 15-го листопада, в год. 8-ій вечора у залі Союзівки відбудеться концерт чоловічого хору „Гомін" зі Львова, якого вперше турне по Америці спонзорує Український Народний Союз у співпраці з хором „Думка". На цьому ж концерті виступлять також тріо „Світлиця" з Києва та естрадний ансамбль „Смерічка" з Чернівців. Квитки вступу до набуття в крамниці. Інформацію можна отримати телефонуючи на число: (914) 626-5641

Контрольна Комісія перевіряє майно і організаційний стан УНС

Під час контролі сидять (зліва): С. Гавриш, В. Пастушок і В. Дідюк

Джерзі Сити, Н.Дж. — Головна Контрольна Комісія УНС, обрана на 32-ій Конвенції, переводить піврічну контролю майна, діловодства і організаційного стану Українського Народного Союзу, включаючи також видавництво і Союзівку.

Перевірку стану УНСоюзу, найбільшої і найстаршої української установи у вільному світі, яка незабаром відзначатиме своє 100-річчя, переводять головні контролери: Василь Пастушок, Степан Гавриш і Василь Дідюк. Два головні контролери, Анатолій Дорошенко і Тарас Шмаґала, були перешкоджені і не могли взяти участи в контролі.

Підготовляють привітання Патріярха Мстислава

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Як повідомляють з канцелярії Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА, тут відбулося в середу, 6-го листопада, перше засідання створеного окремого комітету, який підготовляє урочистості, пов'язані з поворотом до ЗСА першого Патріярха Київського і Всієї України Мстислава. Комітет очолює голова Консисторії протопресвітер Василь Дяків і він покликав вже до життя окремі комісії, що розділили поміж собою підготовчі праці.

Урочистості складатимуться з Патріяршої Літургії та бенкету і відбудуться в неділю, 16-го грудня, в Осередку св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку.

Як відомо, офіційна інтронізація Патріярха Мстислава відбудеться в Києві в неділю, 18-го листопада, а поворот Владики до ЗСА передбачається на початок грудня.

В Менор коледжі виставлено глиняні вироби Н. Кормелюк

Дженкінтавн, Па. — „Традиційні форми в глині" — це 35 оригінальних зразків кераміки з різних областей України, виконання майстра Наталії Кормелюк з Роквіллу, Мд., що їх можна оглянути тут на виставці у Студійному Осередку Української Культури Менор Джуніор коледжу. Виставку можна оглядати під час місяця листопада.

Цих 35 зразків кераміки Н. Кормелюк представляють гончарські вироби областей України: Поділля, Гуцульщини, Закарпаття, Косова, Київщини, Волині і Полтави, головно XIX і початків XX століть.

Н. Кормелюк досліджувала цей проєкт під час тримісячного перебування в Україні, осінню 1989 року, де вона зустрічалася і розмовляла з істориками гончарства, кураторами музеїв, приватними колекціонерами і гончарами у Львові, Черкасах, Умані, Опішні і Києві. Її поїздку фундувала Пенсильванійська рада мистецтва як майстра СОУК. На отримання дотації спонзорував її Менор Джуніор коледж.

СОУК є відкритий для охочих оглянути у вівторок середу і четвер від год. 10-ої ранку до 3-ої по полудні. За інформаціями або в справі домовлення слід телефонувати на число: (215) 885-2360, екс. 65.

КЛЮБ СЕНЬЙОРІВ ЗАПРОШУЄ „НА ІНДИКА"

Клюб сеньйорів, що створений у Ню Йорку при Товаристві „Самопоміч" влаштовує у неділю, 25-го листопада, о 2-ій годині по полудні, обід з нагоди Дня подяки.

На обід, який відбудеться в залі Українського Народного Дому, запрошує членів кредитівки та сеньйорів з родинами.

За квитками і точнішими інформаціями просимо зголошуватися до Товариства „Самопоміч" (98 2 авеню), тел.: (212) 777-1336.

КРЕМЛЬ ШУКАЄ ШЛЯХІВ ДЛЯ ПРИМИРЕННЯ З РЕСПУБЛІКАМИ

Москва. — Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що кремлівські керівники, зглядно їхні помічники, поінформували кореспондентів 6-го листопада про новий союзовий договір, який ґарантуватиме всім пошанування прав людини і право республік на вихід з Союзу, але Григорій Ровенко, член Президентської ради вже на самому початку заявив, що плян буде знівечений, якщо його не підпише, наприклад, Російська федерація. „Якщо росіяни не підпишуть пропонованого договору, — заявив Ровенко, — ну щож, я хочу бути реалістом, ми ще довго не зможемо говорити про союз суверенних республік в оновленому СССР".

Президент РСФСР Боріс Єльцин, не зважаючи на його дещо злагіднені відносини з президентом Міхаїлом Ґорбачовим і союзним урядом, правдоподібно виступить проти такого договору. Він однак погодився відбути цієї неділі зустріч з М. Ґорбачовим і його дорадниками з метою усунути різниці в поглядах. Новий договір буде центральною темою розмови.

Поінформовані особи і знавці підсовєтської проблематики кажуть, що новою пропозицією М. Ґорбачов і його дорадники хочуть притишити рух у респубіках за вихід із Союзу і спротив проти будь-якого союзного договору, який є нічим іншим як повторенням договору з 1922 року.

Багато справ у проєкті нового пляну є спірними і тому треба сподіватися затяжних дискусій в республіканських Верховних Радах, якщо до таких дискусій взагалі дійде. Новий договір запевняє республікам вільний вихід з Союзу (подібне явище існувало досі) і приступлення до союзу відбуватиметься тільки на добровільній базі. Оновлений „Союз суверенних республік" буде закріплений в конституції окремим параграфом. „Ми не потребуємо союзу примусового, бо в такій структурі все будуть такі, які змагатимуться за вихід", — заявив Ровенко, сам себе заперечуючи, бо спершу він говорить про право виходу, а потім про „ребеліянтів", які змагатимуться за вихід.

Республіки не повинні боятися якихось „акцій" проти суверенности чи незалежности. Таких „акцій" ніколи не буде, заявив Ровенко. Згідно з його інформаціями, цілою системою федерації керуватиме Рада Національностей, до якої входитимуть президенти 15-ох республік і автономних територій. Ця рада погодилася, що пропонований проєкт мусить бути спершу опублікований в пресі, щоб таким способом дати можливість усім висловити свою думку. Щойно після того його можна буде пропонувати Верховній Раді СССР для дискусії і прийняття. Ровенко висловив надію, що договір можна буде прийняти за кілька місяців.

Прихильники Руху в Альберті допомагають Україні

Едмонтон, Альта. — Альбертійське Товариство Приятелів Руху встановило нову програму допомоги Україні. В 1991-92 роках Товариство плянує виділити стипендію громадянинові України на вивчення одного з аспектів державного будівництва України, як наприклад, права, економіки чи управління.

Ця стипендія розрахована на аспірантів, молодих науковців, або людей на відповідальних посадах, які бажають збагатити знання під час шестимісячного стажування. Знання англійської мови обов'язкове для осіб, які подаються на цю стипендію, а також бажано представити рекомендаційний лист від Секретаріяту Руху.

Після дискусій з діячами з України — Михайло Горинь, Вячеслав Чорновіл та інших, виявилося, що одна з основних форм допомоги, яку українці Канади можуть запропонувати Україні — це формування нових кадрів. „Нова стипендія — є наш внесок у відродження України. Маємо надію поширити цю програму в майбутньому", — заявив Нестор Макух, голова Товариства Приятелів Руху.

У СВІТІ

НОВООБРАНИЙ ПРЕМ'ЄР-міністер Пакістану Наваз Шаріф заявив, що він посилить програму нуклеарної енерґії в країні, бо це на його думку є найбільш конечним коли хочеться зменшити залежність країни на нафту. Одначе він кількакратно підкреслив, що його намагання виключно відноситимуться тільки до тієї нуклеарної енерґетики, що є спрямована для мирних цілей. Ці завваги він виголосив у своїй телевізійній промові зараз на другий день після того, як став прем'єр-міністром Пакістану. Він також підкреслив, що його уряд вестиме політику „співпраці та приязні" зі ЗСА та старатиметься злагіднити напружену ситуацію однак свою політнку вестиме незалежно від закордонного тиску.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЛИСТОПАДА, Іран навістив черговий землетрус і у перших звідомленнях подано, що 22 особи згинули, а коло 100 осіб були тяжко поранені. Найсильніше потерпіли мешканці довкола міста Дараб, що віддалене 600 миль на південний схід від Теграну, столиці країни. Більшість жертв, це діти нижче 12 років, які спали, коли землетрус навістив околицю, майже 12,000 осіб залишилося без даху над головою. Це нове нещастя дуже обмежує іранські харитативні організації, які ще не можуть отрястися з наслідків землетрусу минулого червня в північному Ірані, де загинуло понад 50,000 осіб.

У НАМАГАННІ ПОБОРЮВАТИ зростаючий у Польщі антисемітизм, відомий, римо-католицький священик пробує розбудити почуття самокритики у поляків та перевірити їхню участь в нацистських страхіттях. Розмовляючи з кореспондентами, о. Станіслав Мусял сказав, що такої душевної перевірки, як відбулася в Німеччині після Другої світової та до меншої міри у Франції, не було можливости перейти в Польщі за панування комунізму. Тому він уважає, що саме через такий процес мусить перейти польський народ, щоби протиставитися антисемітизмові у Польщі та заперечити стереотипні твердження на Заході, що Польща є нерозкаяною антисемітською країною. Будучи заступником редактора одного з провідних католицьких тижневиків та членом новоствореної церковної комісії для діялогу з жидівством він ствердив, що „поляки мусять вкінці стати віч-на-віч із своєю історією, сказати всю правду навіть тоді, як це не є надто приємним для нас".

СССР ТАКОЖ НЕ ВИКЛЮЧАЄ ВІЙНИ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Москва. — У зв'язку з переговорами, які веде в Москві державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джеймс Бейкер, Совєтський Союз також змінив свій погляд на справу полагодження близькосхідного конфлікту і не виключає вжиття військової сили, якщо президент Іраку Саддам Гуссейн і далі вперто стоятиме на своєму становищі, що окупований Кувайт є 19-ою провінцією Іраку. Але не зважаючи на зміну, яка наступила, правдоподібно після розмов Дж. Бейкера з генеральним секретарем ЦК КПСС і президентом Міхаїлом Ґорбачовим і міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шевард надзе, совєтські керівники стоять все одно на становищі, що вжиття військової сили проти Іраку мусить бути схвалене Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Після переговорів міністерство закордонних справ СССР перестерегло в більш різкій формі С. Гуссейна перед евентуальними консеквенціями, якщо він вперто стоятиме на своєму. Це означає, що кремлівські політики допускають можливість війни в районі Перської затоки, як другу можливість осунення мілітарної загрози Іраку. Про це виразно натякнув в розмові з кореспондентами Е. Шеварднадзе, кажучи, що коли вичерпаються усі дипломатичні заходи, а ситуаціля не мінятиметься і президент С. Гуссейн не виведе свої війська з Кувайту, військової інтервенції не можна виключити. Раніше Шевард надзе такої можливости не допускав.

Очевидно, Дж. Бейкер поінформував совєтськи керівників про плян Уряду ЗСА вислати до Савдійської Арабії додаткових 100,000 вояків і повних дві танкові дивізії з Німеччини та іншу модерну зброюн і військову технологію, яка запевнить скору перемогу альянтських військ. Погодженість Вашінгтону з Москвою у цій справі має за мету: перестерегти С. Гуссейна, що СССР не буде ставити вета на Раді Безпеки ООН і він повинен чимскорше забрати свої війська з Кувайту і дати йому до зрозуміння, що він не може числити на поділ думок в таборі альянтів, включно з Москвою, якщо йдеться про розв'язку цього питання.

Вміжчасі президент Джордж Буш вже зарядив висилу до Савдійської Арабії додаткових 100,000 вояків, а у випадку потреби навіть більше, і про це він повідомив американський нарід під час офіційної пресової конференції в Білому Домі, в четвер, 8-го листопада. Разом з Президентом виступив секретар Департаменту оборони Ричард Чейні і шеф штабів армії ген. Колін Л. Повелл, які поінформували кореспондентів про деталі зміцнення американського військового контиґенту в Савдійській Арабії.

Чи пошле до Савдійської Арабії своє військо також Совєтський Союз, покищо не відомо. Цю справу промовчали під час розмов в Москві Бейкер, Шеварднадзе і Ґорбачов.

КОНЦЕРТ У ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — У п'ятницю, 16-го листопада, в год. 7:30 вечора, тут в залі середньої школи Гартфорд Балкелі, 388 Ветерсфілд аве. відбудеться концерт чоловічого хору „Гомін" зі Львовва, якого це перше турне по Америці спонзорує Український Народний Союз у співпраці з хором „Думка". Також виступлять тріо „Світлиця" з Києва та естрадний ансамбль „Смерічка" з Чернівців. Квитки вступу можна набути у В. Василенка (203) 644-2729, О. Гладуна (203) 257-9499 або при вході на залю.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Джерзі Джеймс Флоріо заявив 7-го листопада, що спад популярности сен. Билла Бредлі, який виграв вибори до Сенату відносно малою кількістю голосів, порівнюючи з минулими виборами, спонукало його (губернатора) до ревізії цілої леґіслятивної програми, включно з аґресивною податковою системою і соціяльною політикою. Губернатор Флоріо підкреслив, що він прийме і поставить під розвагу леґіслятури всякі конкретні пропозиції корисних змін, включно до шкільної програми, яка багатьом виборцям не сподобалася. Як відомо, стейтовий уряд пересунув велику частину фондів до бідніших частин стейту коштом шкіл в багатших дільнлицях. „Я зрозумів мову виборців, — заявив губернатор Флоріо, — результати виборів були фактично скеровані проти мене і моєї адміністрації та політики".

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ знову плянує зустрінутись з президентом Совєтського Союзу Міхаїлом Ґорачовим, тим разом у Парижі куди вони обидва приїдуть, щоб взяти участь в конференції 35-ох країн, які підписали угоду про безпеку і співробітництво в Европі. Представники Білого Дому повідомили, що Президент вибирається в подорож 16-го листопада і має в пляні, крім Парижу відвідати ще Чехо-Словаччину, Німеччину, Савдійську Арабію і Єгипет. Будучи в Парижі, Дж. Буш плянує підписати, разом з М. Ґорбачовим, договір про зменшення неатомової зброї і війська в Европі, а в Савдійській Арабії Президент бажає зустрінутись з якнайбільшим числом американських вояків, стаціонованих там від половини серпня.

ПРЕДСТАВНИКИ ПРЕЗИДЕНТА Джроджа Буша повідомили кореспондентів про пляни перекинення з Німеччини і ЗСА до Савдійської Арабії чергових принаймні : 100,000 вояків, повні дві танкові дивізії з Німеччини, іншу зброю та військовий виряд. До кінця грудня число американських вояків в районі Перської затоки досягне 350,000 вояків і відповідну кількість воєнної морської і повітряної фльоти. Секретар Департаменту оборони Ричард Чейні повідомив, що пляни поповнення американського ґарнізону в Савдійській Арабії вже затверджені Президентом і деталі пляну передані поодиноким командирам армії, в ЗСА і в Німеччині. Раніше Р. Чейні зустрічався з головнокомандуючим американською армією в Савдійській Арабії ген. Норманом Шварцкопфом та іншими штабовими старшинами.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до четверга, 8-го листопада, 4,171 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

104,834.30

Співачка з України виступить на полуденку УІА

Джерзі Ситіл, Н.Дж. (О. К.). — В неділю, 18-го листопада, традиційним вже звичаєм Український Інститут Америки влаштовує в готелі Плаза полуденок для відзначення Українців Року.

Тим разом це особлива оказія, якою УІА бажає відзначити не одну людину, а цілий ряд таких, що репрезентують в різних ділянках цілу українську громаду в ЗСА та її вклад у завершенні найбільше радісного дня 1990 року — 16-го липня, коли це в Києві проголошено суверенітет України.

Відзначеними будуть проф. Вірко Балей, д-р Ахіль Хрептовський, проф. Тарас Гунчак, д-р Зенон і Надія Матківські, проф. Омелян Пріцак, Віра Ковбаснюк-Шумейко, д-р Роман Воронка і ред. Осип Зінкевич.

Цей виїмковий рік вимагає також виїмкових гостей для такого відзначення і тому не диво, що організатори імпрези з радістю представляють нам в редакції молоду, талановиту співачку з України Оксану Кровицьку, яка збагатить цей полуденок своїм сольовим співом.

О. Кровицька і Я. Рубель в редакції „Свободи" під час інтерв'ю.

О. Кровицька, як довідуємося в часі її відвідин у „Свободі", приїхала до ЗСА з квінтетом Львівської філгармонії на запрошення квінтету духових інструментів з Пенсильванії, що недавно гостював у Львові. Вона сама солістка Львівської філгармонії, закінчила музичну консерваторію ім. Чайковського в Києві та музичну школу ім. Саломеї Крушельницької у Львові і здобула диплом із сольового співу. В 1988 році дістала першу нагороду на конкурсі молодих співочих талантів України і, незважаючи на молодий вік, здобула вже добре ім'я, як виконавець клясичного і народного репертуару. Часто виступає вона в телевізії та відбула концертові турне в Польщі, Канаді і ЗСА. Тепер відбула ряд концерті з квінтетом Львівської філгармонії у стейті Пенсильвенія. Її голосом зацікавилася одна з найбільше відомих аґенцій в Ню Йорку та як розповідає наша співачка, вона відбула вже авдицію в Метрополітальній опері з великим успіхом. О. Кровицькій запропоновано зі співочої аґенції контракт на три роки, який проходить зараз леґальні шляхи.

На всякий випадок, молода українська співачка задумує залишитися тут в ЗСА.

Її сольовий виступ в часі полуденка в неділю 18-го листопада, у готелі Плаза — це буде перша можливість представитися українській публіці та здобути так її захоплення, як це вдалося молодій співачці серед американських знавців музики. О. Кровицькій буде акомпанювати на фортепіяні Тетяна Криса.

Підготова до цієї імпрези вже завершена, як інформує Ярослава Рубель, що очолює комітет полуденка. Їй допомагають 18 жінок, а в загальному відзначенням Українців Року займається від УІА Йосип Лисогір. Комітет прийняття очолює адвокат Євген Котлярчук.

Прийняття розпочинається о год. 12:30 полудня у великій залі готелю Плаза, при 59-ій вулиці в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Убивство рабина Кагане

„Хто мечем воює — від меча гине" — ця українська народна мудрість знайшла стовідсоткове потвердження загином 5-го листопада 1990 року в атентаті рабина Меіра Кагане. Народжений у дільниці Ню Йорку Бруклин, де живе більше жидів як у цілому Ізраїлі, заснував був організацію Жидівської оборонної ліґи. Організатор і його однодумці вірили, що треба боротися проти загрози від арабів. Але ця організація мала аґресивний, а не оборонний характер. З усіх численних жидівських партій і організацій в ЗСА та Ізраїлі Жидівська оборонна ліґа Меіра Кагане була найбільш екстремною. Теперішній прем'єр Ізраїля Їцак Шамір не хоче залишити окуповані тому минулого чверть сторіччя арабські землі ані надати їм бодай автономію і не погоджувався на ніякий проєкт замирення з палестинцями, себто автохтонними мешканцями британської колонії Палестини. Але Кагане ішов далі — він проповідував викинути з Ізраїля всіх арабів. Переїхавши з Ню Йорку до Ізраїля кандидував до парляменту і виграв вибори — єдиний з цієї листи. У парляменті став „анфан террібль". Не знаємо подробиць, але очевидно тамошня влада знайшла правні підстави, щоб заборонити йому знову кандидувати. Вернувся до рідного Бруклина, де став рабином, але не грав видатної ролі в житті численної і впливової жидівської громади на американському терені. Коли американському Урядові й цілому Заходові залежить на замиренні у хронічному жидівсько-арабському конфлікті — екстремізм Кагане не визнавав ніякої політичної конструктивної розв'язки цього конфлікту. Та розв'язка в його програмі лежала у виключенні з Ізраїля в його теперішніх кордонах усіх арабів.

Американська преса про все це мовчить. Вона описує „жаль і обурення" усіх жидів та таврує заклики до пімсти („око за око, зуб за зуб") тільки тому, що нова масакра арабів в Ізраїлі у теперішньому часі, коли ще не забулася недавня стрілянина до арабських демонстрантів з 20-ма вбитими і коли над світом висить загроза війни проти Іраку, — така нова масакра могла би страшно пошкодити Ізраїлеві.

Меір Кагане був першим жидом, який згинув у політичному атентаті. Залишім на боці питання, чи дійсно варто робити з Кагане національного мученика та створювати культ Кагане щось на зразок культу загинулого в атентаті Мартіна Лютера Кінга. У Мехіко згинув Лев Троцький, але він заплатив життям за своє суперництво із Сталіном, чого той кремлівський сатрап не міг стерпіти. Не виключене, що Троцький навіть не визнавав себе жидом тільки російським інтернаціоналом. Більш подібний до атентату на Кагане був атентат на сенатора Роберта Кеннеді у Лос Анджелесі. Убив його револьверовими стрілами у Лос Анджелесі теж араб після того, як Кеннеді заявив у своїй пропаґандивній кампанії у виборах на президента, що він, ставши мешканцем Білого Дому, підтримуватиме Ізраїль ще гарячіше збільшеними грошовими дотаціями та транспортами зброї.

Атенати були, є і будуть, бо ледве чи переведеться колись людська влада, щоб не стало прихильників усіх засобів у політичній боротьбі, тому Заповідь Божа „Не вбивай" залишиться у церковних храмах. Щоб не довго шукати за прикладами — дві тисячі років тому закололи змовники Юлія Цезаря, лякаючися, щоб не посягнув по диктаторську владу.

Три американські президенти згинули в атентатах: Вілліям Мек Кінлі, Абрагам Лінкольн і Джан Кеннеді, а Роналда Реґена поранили.

З української новітньої історії згинули з ворожих рук найкращі наші герої визвольного здвигу. Меіра Кагане хочуть після його смерти зробити „великим". Ледве чи це вдасться.

НЮЙОРКСЬКА ПРЕСА опублікувала фотознімку і більше особистих даних про атентатника на рабина Меіра Кагане, 34-річного народженого в Єгипті еміґранта Ель Саіда Носаіра, який застрелив Кагане вистрілом з пістолі під час конференції сіоністів в одному з нюйоркських готелів. Покищо Носаір знаходиться в шпиталі Белвю, але прокуратура вже розпочала слідство, щоб встановити причину вбивства. При тому виявлено, що вбивник мав в кишені список інших жидівських провідних діячів, які можливо мали стати жертвою атентатів. Тепер поліція застановляється в який спосіб захоронти тих осіб, які були на списку, бо, як заявляють палестинці, „їх все одно досягне рука справедливости".

Любомир Винар

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ В УКРАЇНІ

III.

Реальні небезпеки і можливі успіхи

У численних розмовах з історикамн в Україні, зокрема представниками молодого покоління, які стоять у перших рядах промоторів української наукової національної історіографії і нав'язують до історіографічних традицій 1920-их років, а зокрема до М. Грушевського і його сучасників, я вичув їхню тривогу за майбутнє історичної науки в Україні. Партійні історики дальше намагаються фальсифікувати історію України, а головний орган „Український Історичний Журнал" також в руках партійних істориків. Недавно опублікована „Історія Української РСР" за редакцією В.Г. Сарбея і співавторством Г. Я Сергієнка і В.А. Смолія (Київ, 1989) далі займається фальсифікацією історії України, зокрема щодо україно-російських зв'язків. Все до чого українська нація змагала — це „Воз'єднання України з Росією". На думку істориків, дальше пропаґування „переяславських тез" в історичних підручниках, дальше фальсифікування історичних джерел, дальше пропаґування совєтськими історикамн „древнорусского народу", причиняється до продовження антинаукових концепцій історії України.

Історики твердили, що об'єктивне насвітлення тяглости українського історичного процесу і окремих етапів української державности в середньовічній добі, козацькому періоді і новітніх часах є тепер одним із найважливіших завдань істориків, які повинні розглядати історію України, як інтегральну частину европейської історії. Їм також було незрозумілі гіпотези деяких українських істориків із Канади і Америки, в яких неясно представлялося етногенезу української нації і розвиток середньовічної української княжої держави. Також не могли вони зрозуміти безґрунтовних тверджень про неіснування козацько- гетьманської держави і неспроможности західніх істориків насвітлити об'єктивно українські державницькі змагання у 1917-20 роках. Не менше дивувалися вже згаданій гіпотезі про „русинський народ"... На їхню думку треба якнайшвидше усунути усі білі і чорні плями історії — цю спадщину сталінсько-брежнєвських часів, треба тепер заступити істориків-партійних політруків — історикамн-дослідниками і тоді українська історіографія зможе більш нормально розвиватися. Також говорилося про потребу середньошкільних і високошкільних історичних підручників, в яких було не лише об'єктивно з'ясовано історичний розвиток народу, але також насвітлено дотеперішні фальсифікації партійними історикамн різних періодів і явищ історії України. Вони вірять, що українські історики на Заході їм допоможуть у їхній боротьбі за розвиток і „суверенітет" української наукової історіографії в Україні. Підкреслювали теж потребу якнайшвидше перевидати клясичні дослідження таких видатних вчених, як Д. Дорошенка, Олександра Оглоблина, Наталії Полонської-Василенко, Дм. Багалія, Слабченка й інших творців української національної історіографії.

Виринула рівнож ідея опрацювання, за збірною співпрацею українських істориків з України і діяспори, нової академічної історії України, основаної на науковій схемі національної української історіографії. Тут треба згадати, що українські історики уважають історіографію за основну українознавчу дисципліну, яка відограє головну ролю в загальному національному відродженні. Без об'єктивного і повного насвітлення усіх періодів історії України немислиме відродження української культури і науки. У цих висновках наші колеґи в Україні праві, і про це треба пам'ятати дослідникам українського походження із Канади і Америки, які часами мають тенденцію поучувати колеґ в Україні про суть історії України.

Ми прийшли до висновку, що спільною співпрацею і реалізацією важливих наукових проєктів в Україні і на Заході, українські історики причиняться до дальшого розвитку української історичної науки в Україні і на Заході. Твердий фундамент такої співдії вже поставлено і тепер треба систематично реалізувати намічені пляни.

Українські історики в Україні і діяспорі повинні очолити відродження української нації, яка, — як вдало відзначив Олесь Гончар у своєму вітальному слові на міжнародному конґресі україністів у Києві, — віднаходить „у собі сили пробудитися, постати до життя, явити світові феномен своєї незнищимості. „...Тисячі українських юнаків і дівчат лише тепер відкривають для себе правду універсалів Центральної Ради і першої в Европі конституції Пилипа Орлика, дістають доступ до праць Грушевського, Крип'якевича, Яворницького...". (О. Гончар, „Час для єдності", Л. Україна, 30-го серпня 1990). І саме у цьому історичному моменті нагального духового оновлення нації і відродження національної культури, українські історики мусять сповнити свій священний обов'язок і стати на сторожі історичної правди України. Сьогодні можемо ще раз підкреслити вагу твердження батька української національної історіографії М. Грушевського: „суспільність, що має віру в себе, мусить мати і відвагу глянути на неприкрашену правду свого минулого, щоб зачерпнути в ній не зневіру, а силу. „Пізнайте істину, а істина освободить вас". Ця девіза діячів українського відродження не втратила свого значення до сьогоднішнього часу.

Кінець.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про невмирущу стрілецьку славу

Уже від довшого часу подивляємо кропітку працю Відділу ОбВУА, а радше двох-трьох членів цього Відділу в Нюарку, що з такою посвятою та завзяттям збирають архіварні світлини Українських Січових Стрільців, влаштовують виставки та шукають за дальшими матеріялами серед нашого громадянства. У них находяться справжні скарби із тих давніх здавалося б зовсім уже припалих порохом часів.

Справді здавалося, що ці часи невмирущої стрілецької слави проминули безслідно в головокружній історії XX сторіччя, притемненій подіями Другої світової війни і жахливих десятиріч совєтського панування на українській землі.

Принаймні так думали живучі ще в ЗСА, трубадури стрілецької музи Роман Купчинський і Лев Лепкий, які з великим сантиментом і любов'ю згадували постійно минуле УСС-ів, а вже зокрема цю славну колись Пресову кватиру, в якій постало стільки пісень, де створилася леґенда Цяпки Скоропади і де написано історію нашого стрілецтва. Не раз ми мали щастя слухати у нашій хаті їхніх розповідей, а то і після чарочки пісень при гітарі, що все кінчалися сумним ствердженням: „Але ваші діти та молодші покоління ніколи не будуть вже про це знати...".

Як шкода, що ці два наші приятелі-трубадури, як також інші із „останніх моґіканів" не дожили 1990 року! Бо в тому році віджила стрілецька слава там, де вона зродилася — в Україні! Вона прийшла разом із відродженням і розцвіла у цілій своїй красі саме серед молодшого покоління, яке ніколи не вчилося про УСС-ів і ніколи не чуло стрілецьких пісень.

Я вперше побачила цей феномен на відеострічці із минулорічних, великих святкувань Листопадового зриву на львівському стадіоні, коли саме львівська молодь в запозичених десь у театральних реквізитах одностроях УСС-ів старалася відтворити ніколи не бачену атмосферу життя УСС-ів та Першої світової війни, яка така інакша була як ця жахлива — друга. Вперше після майже півсторіччя у Львові співали стрілецькі пісні, ті, що їх вже навіть вільні українці забули, або закинули. З яким зворушенням ми оглядали це тут в Ню Йорку та не хотіли вірити, що це справді відбувалося тепер, і воно не сон, а дійсність.

Вдруге таке почуття було у мене, коли на Запоріжжі проходили молоді хлопці із Західньої України у стрілецьких одностроях та в стрілецьких шапках, з яких одну передали Дмитрові Павличкові.

А ось тепер втретє у Ню Йорку на концерті української пісні у 72-гу річницю Листопадового зриву полилася з грудей чоловічого хору „Гомін" зі Львова у цілій своїй величі стрілецька пісня. І після довгих років ми знову почули „Накрила нічка" створену Р. Купчинським, яку він сам залюбки співав, і „Їхав стрілець на війноньку" і „Нема в світі кращих хлопців", і „Колись дівчино мила" і сумне „Коли ви вмирали, вам дзвони не грали", що спонукало велику громаду Ню Йорку, яка зібралася на цей концерт, повстати і бурею оплесків нагородити співаків. Співали молоді хористи так, що аж серце щеміло — а дехто із слухачів витирав непрошену сльозу — і не знати чи зі смутку, що не дожили цієї хвилини творці тих пісень чи з радости, що знову відродилася в Україні стрілецька слава.

О-КА

Василь Сокіл

GAUDEAMUS IGITUR!

II.

Усупереч насильству молодь, свідоміша частина молоді — студентство за найменшим повівом вітру перемін приходить до тями й усвідомлює, що має сили вирватися з пут обмежень і залякувань, пройнятися духом єдности і за покликом серця задемонструвати незгоду лишатися безправними.

Перші серйозні спроби совєтського студентства заявити про себе стосуються часів Будапештського повстання 1956 року, жорстоко придушеного за наказом нинішнього „перебудовника" Хрущова. Поодинокі демонстрації солідарности з угорцями (між іншим в окремих випадках підтримані навіть комсомольцями), хоч і налякали владу, досить мирно закінчилися. Влада не знайшла приводу пустити танки на вулиці Москви чи Києва. Там часом, сам факт студентських заворушень означав, що вони здатні повторитися з більшою силою.

Наступні часи робилися похмурими і гнітючими. Студентство не виявляло будь-якої активности. Робітничі демонстрації робітників Краснодару та Кривого Рогу тим же „ліберальним" Хрущовом були жорстоко розгромлені.

Проголошена 1985 року революційна перебудова, недиво, довго не могла зворушити студенства. Відчувалась інертність, подібна до розгублености від несподіваних закликів до „революції".

Виникли нові громадсько-політичні угруповання, голоси „гласности" лунали все виразніше і рішучіше, а голосу студентства не було чути. Так тривало майже п'ять років..

Осінь 1990 року, я певний, увійде в історію перебудови знаменною порою виходу студентства на арену політичної боротьби як сили, яка здатна рішуче і результативніше впливати на розвиток подій. 2-го жовтня київські студенти під проводом недавно організованої Української Студентської Спілки вийшли на вулиці з політичними гаслами і розпочали перед будинком Верховної Ради безперервну голодівку до задоволення вимог, спрямованих на втілення в життя Декларації про суверенітет України. Вимоги були чітко зформульовані:

— Не підписувати складеного в Москві союзного договору, доки не буде ухвалена нова Конституція України.

— Призовники, народжені в Україні, повинні служити у військових частинах на території республіки. Всіх солдатів української національности перевести звідусіль військових частин на продовження служби в Україні.

— Відібрати майно Комуністичної партії, незаконно привласнене.

— Почати невиключно втілювати в життя декларацію про суверенітет України.

— Зняти з посади голови ради міністрів В. Масола і недавно обраного президента Л. Кравчука за гальмування перебудованого процесу.

Вимоги великі і, здавалося б, у конфліктуючих сторін сили не рівні. Дехто з високої гори натякав про можливість „Тайнанминського варіянту". Справді, — міг знайтися якийсь денґшіопінґ або родіонов, щоб послати танки проти беззбройних студентів. (Київські студенти, провадячи голодівки в наметах перед будинком Верховної Ради, на знак солідарности з пекінськими демонстрантами пов'язували голови так, як і китайські студенти).

Розсудливість, а скорше побоювання всенародного бунту примусило членів парляменту вийти на переговори з студентами. Закінчились вони, на щастя, успішно. В переговорах узяли участь десять парляментаріїв, по п'ятеро від Демократичного бльоку і консерваторів. Підписано угоду:

— Створити депутатські комісії для втілення в життя вимог студентів у трьох питаннях: складення і прийняття нової Конституції України до підписання нового союзного договору; схвалити закон про військову службу на території республіки; доручити парляментській комісії провести інвентаризацію майна Комуністичної партії. Четверту вимогу прийнято до відома і втілення в життя Декларації про суверенітет.

Щодо останньої вимоги організаційного характеру президент республіки Леонід Кравчук, одводячи удар від себе, дав згоду зняти Масола.

Студенти припинили голодівку. Перший і дуже важливий крок зроблено.

Не в докір іншим кажучи, можна з задоволенням ствердити, що студенти своєю рішучістю довели дискутантам у парляменті, які методи краще приводять до перемог.

Звісно, ця перемога лише часткова. Це розуміють студентські провідники, які попередили, що пильно стежитимуть за виконанням підписаної угоди і, якщо її саботуватимуть, закличуть студентство до нового страйку з вимогою розпуску парляменту і проведення нових виборів на основі багатопартійности.

А тим часом після успішно завершеної акції українські студенти можуть з гідністю виголосити: „Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus!

Бо лише молодим — майбутнє.

ЗАКВІТЧАЛИ ДІВЧАТОНЬКА

Слова і музика Р. Купчинського

Заквітчали дівчатонька
Стрільцеві могилу,
Замість мали заквітчати
Стрілецькую милу.

Невисокий хрест з берези
Заплели віночком,
Замість мали заплітати
Косу барвіночком.

І пісочком висипали
Стежечку довкола,
Замість мали постелити
Рушник до престола.

Схилилися дві черешні
Наліво й направо,
А на вітах вітер грає
Про стрілецьку славу.

ФКУ

РУХ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ

Кожний свідомий громадянин бажає допомогти новому рухові в Україні за самостійність та державність. Але виникає питання: у чому допомогти? Як зробити нашу допомогу кориснішою, ефективнішою і триваліщою?

Ліквідація наслідків довготривалої денаціоналізації, економічної експлуатації та ізоляції є в центрі уваги руху за державність України. Українське суспільство повинно осягнути самопошану, духовну та фізичну силу, щоб стати на ноги і позбутись накинених обмежень.

В Україні слушно наголошують, що змагання за державну незалежність потребує поглиблення національної свідомости. Вона необхідна і для ефективної економічної розбудови держави.

Допоміжну ролю у відродженні народу можуть відіграти українські наукові установи в діяспорі, вони бо займаються вивченням джерел, збереженням їх, та розвитком української культури, а це дуже важливий фактор у відродженні національної свідомости й гідности.

Загальновідомо, яку широку наукову працю провадить центр студій українїстики в Гарвардському Університеті. Український Гарвард — жива, молода установа: за два десятиріччя видано 36 наукових монографій (понад 13,000 сторінок друку), дванадцять річників міжнародного наукового журналу „Гарвардські Студії Українознавства", дев'ять томів пам'яток давньої української літератури у корпусі „Гарвадська Бібліотека Давного Українського Письменства", вишколено десять докторантів — спеціялістів у ділянках української історії, мови і літератури, зорганізовано літні курси україністики, в яких навчалось більш як тисяча українських молодих людей, зібрано найкращу і найбільшу на Заході збірку українських книжок для наукового використання, організовано десятки наукових конференцій.

Наскільки ця наукова праця вплинула на відродження національної самосвідомости в Україні, можна довідатись з преси України, особливо з недавніх часів, коли її ще цензурували партійні чинники. Ще в 1987 році, коли нашу еміґрацію трактували там принизливо, київський тижневик „Літературна Україна" надрукував цілосторінкове інтерв'ю з професором Гарвадського Університету Григорієм Грабовичем про українську науку на Заході. Тоді вперше читачів поінформовано про еміґрацію у нормальному світлі. Хоч розмова зосереджувалась на науковій праці Українського Гарварду, але також включала відомості про інші установи, як наприклад, НТШ, Український Католицький Університет в Римі, про Енциклопедію Українознавства, пам'ятник Шевченка у Вашінґтоні — теми про які тоді ще не можна було писати. Київські автори не раз і сьогодні використовують Український Гарвард у дописах, щоб позитивно заговорити про діяспору. Створений українською громадою науковий центр у Гарварді став для них містком до української діяспори і арґументом, що еміґрація дала і дає Україні багато вартісного.

Цікавий приклад, як поширювати інформацію про діяспору на Україні, коли видавництва були контрольовані, є стаття у журналі „Україна" (ч. 46, 1989, стор. 11) „Американці українського походження: хто ж вони...". Вона насправді є рецензією на видання Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету „Етнічність і Національна Ідентичність...", яке підготував д-р О. Воловина. Автор статті, співробітник Академії Наук УССР, Є. Камінський, пише, що „...[розглядатиме] виданий у Гарварді збірник наукових статтей, побудованих на аналізі й омисленні результатів перепису населення у ЗСА 1970-1980 років...". На основі цієї книжки він розповідає про українську громаду в Америці, її розташування, економічний стан, суспільні організації, парафіяльні школи, музеї тощо; його оцінка в основному позитивна.

У пресі України сьогодні пишуть про видання Українського Гарварду з нагоди ювілею Тисячоліття Хрищення України, тобто публікації „Гарвардського Проєкту". Київська „Літературна Україна", що вже виходить майже чвертьмільйонним тиражем, ще минулого року подала докладний проспект однієї частини Проєкту, а саме „Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства", тобто пляну видання усіх найцінніших українських літературних та історичних творів від XI до XVIII століть в ориґіналах і перекладах на сучасну українську й англійську мови.

У статті, що її написав д-р Олександер Мишанич з Інституту Літератури ім. Т. Шевченка при АН УССР, подано загальну характеристику творів запроєктованого корпусу і подробиці про кожний том, що вже вийшов. „Гарвардська Бібліотека Давнього Українського Письменства", пише автор, „видається за пожертви окремих осіб, різних установ та громадських організацій ЗСА...". Він згадує, що Гарвард готовий передати науковим установам і бібліотекам України певну кількість примірників видань. „Благородний жест, і чи маємо ми право його не помічати? Адже 'Гарвардська Бібліотека' підносить престиж української літератури в усьому світі, дає як україномовному, так і англомовному читачеві багатовікові здобутки духовної культури українського народу".

Автор підкреслює особливе значення цього почину багатьох меценатів-жертводавців **ФКУ**. Пишучи про запроєктовані томи „Гарвардської Бібліотеки", він стверджує, що „...на наше глибоке переконання, таке монументальне видання — справа не лише вузьких спеціялістів-давників, воно має стати справою державною, загальнонародною, особливо тоді, коли йдеться про

(Закінчення на стор. 4)

„ПОСЛАНІЄ"

Видання симфонічно-хорової кантати Антона Рудницького „Посланіє" можна набути у Філядельфії в книгарні „Дора" в УОКЦентрі або в Ірини Райнер, 10210 Galahad Rd. Philadelphia, Pa 19116; tel.:(215) 677—5210.

УПРАВА Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА

повідомляє своїх членів, що

ТРИНАДЦЯТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НТШ в ЗСА

— відбудуться —

у суботу, 15-го грудня 1990 р. в Ню Йорку, в домі НТШ

при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями

Початок о годині 10-ій ранку

- У зборах можуть і повинні взяти участь усі члени почесні, дійсні, кореспонденти, звичайні і прихильники.
- За статутом НТШ членам прислуговує право передати іншому членові своє письмове уповноваження заступати його на Зборах і голосувати в його імені.
- Один член може мати не більше як два уповноваження.

Управа НТШ

Хор „Думка", Український Народний Союз і Подорожнє Бюро Сковп

запрошують вас на

СПІЛЬНЕ ПРОЩАННЯ В ЩАСЛИВУ ДОРОГУ — ПОВОРОТ В УКРАЇНУ

Хор ГОМІН
Тріо СВІТЛИЦЯ — Ансамбль СМЕРІЧКА

ПРОЩАЛЬНА ЗАБАВА

відбудеться в суботу, 17-го листопада 1990 р., год. 9-та веч. в залі школи св. Івана Хрестителя

Sanford Avenue & Ivy Street, Newark, New Jersey

Грають дві оркестри: **СМЕРІЧКА І ТЕМПО**

Вступ: 10.00 дол. від особи.

За ближчими інформаціями прошу телефонувати до **Бюра СКОВП (201) 378-8998**

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ АНСАМБЛІВ.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

має честь запросити українську громаду на

БЕНКЕТ

який відбудеться в неділю, 11-го листопада 1990 р. о год. 12:30 по пол. в готелі "The Plaza", 59th Street & 5th Avenue, New York City

Проф. Вірко Балей

Д-р Ахін Н. Хрептовський

Проф. Тарас Гунчак

Надія Желехівська-Матківська

Д-р Зенон Матківський

Проф. Омелян Пріцак

Віра Ковбаснюк-Шумейко

Д-р Роман Воронка

Осип Зінкевич

В ПОКЛОНІ ПРОГОЛОШЕННЯ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ.

Із приводу цієї історичної події УІА відзначує громадських діячів за їхню працю у допомозі Україні.

Вступ 100 дол. від особи. За інформаціями зголошуватись на тел.: (212) 288-8660.

Голляндці в Україні

Які відносини мали голляндці до українців? Знаємо, що перед війною в Роттердамі трагічно згинув, розірваний ворожою бомбою, полковник Євген Коновалець, провідник ОУН, яка згодом створила в Україні Українську Повстанську Армію. І дивним збігом обставин УПА в 1944

Голляндські старшини після втечі 1944 року біля Станиславова.

році врятувала перед німцями уродженця Роттердаму, пізнішого голляндського генерала Кроненбурга. Що голляндці робили під час війни в Україні?

Групу голляндських офіцерів, які попали в німецький полон, німці перевезли в Україну. Коли фронт посувався на захід, ця група була перевезена до Західньої України в околицю Станиславова. Тут склалися догідні умовини до втечі, і вісім їх втекло з поїзду, хоч вони не знали ні мови, ні звичаїв населення. Всі вони в такий чи інший спосіб отримали допомогу українського населення і під проводом упівців, з різними пригодами, перейшли щасливо кордон до Угорщини.

Угорщина не була в стані війни з Голляндією і тому їх там тільки „інтернували", тобто поселили в цивільних домах, і на Угорщині вони не мали серйозних обмежень. Так вони дочекалися приходу Червоної армії і знову з різними пригодами, не такими то дуже приємними, кораблем через Дарданелли й Середземне море добилися до Англії. Коли Голляндію освободжено, вони повернулися до дому. Більшість з них залишилася в голляндському війську, осягаючи високі ранги.

Один з них, генерал-лейтенант ван Готеґем написав спомини, які вийшли англійською мовою. У своїх споминах він описує свою зустріч з УПА. Слід ще згадати, що один з командирів УПА, полковник Іван Бутковський, опікувався тими голляндськими старшинами. З певними дорученнями він прийшов на Захід і жив у Мюнхені після війни. Там і він і ван Готеґем зустрілися знову серед багато приємніших умовин.

В минулому році проф. Петро Потічний з Гамилтонського університету у супроводі д-ра Остапа Винницького записав на відео для Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру спомини п'ятьох голляндців: полковника С. Гартевельда, генерал-майора Кроненбурга, генерал-лейтенанта Е. ван Готегема, генерал-майора Барона Бентінка і генерал-майора Бракеля.

Цих п'ять старшин, сьогодні на пенсії, зустрілися в Роттердамі та розповіли про свої пригоди й переживання з України, додаючи до розповіді ще збережені світлини. Інтерв'ю дуже добрі, хоч би з точки зору людської цікавости, але вони мають важливе історичне значення для української визвольної боротьби. Тут сторонні спостерігачі описують про озброєння УПА — німецьке й большевицьке, про факт, що УПА боролася на два фронти. І далі, ці свідчення не будь-яких людей, а високих військових офіцерів, що добре треновані у розвідці й спостереженнях.

Для Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру важливі записи очевидців про події в Україні під час Другої світової війни, бо в Україні наша історія зфальшована, документація знищена або далі недоступна за десятьма замками, тому центр просить голоситися на інтерв'ю. Очевидно для всього потрібна фінансова допомога як українських громадських установ, так і поодиноких громадян.

Центр має у пляні створити модерне обладнання, щоб уможливити своїм і чужим студентам та науковцям користуватися зібраним матеріялом.

Тож пишім нашу історію самі! Звертайтеся до УКД ДЦ на адресу: Ukrainian Canadian Rezearch and Documentation Centre, 620 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2H4; tel.: 416 923-3318.

Роман Колісник

Український Інститут Америки

Концертова серія „Музика в Інституті"

запрошує Вас на

КОНЦЕРТ

визначної піяністки

ЛІДІЇ АРТИМІВ

в суботу, 24-го листопада 1990 р. о год. 8-ій веч. в Інституті, при 2 Іст 79-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

Квитки в ціні 25-дол., для сеньйорів 10 дол. (студенти gratis) можна набути, висилаючи чек на UIA/MATI, або телефонуючи на (212) 860-3891

У програмі — твори Скарлатті, Бетховена, Шумана, Лисенка, Нижанківського.

Пластовий Курінь „Чорноморці"

запрошує Вас на

МОРСЬКИЙ БАЛЬ '90

який відбудеться

в п'ятницю, 23-го листопада 1990 р.

(Thanksgiving Weekend)

Початок о год. 9-ій веч.

в Ramada Hotel, Rt. 10, East Hanover, N.J.

Оркестра: **Темпо**

Вступ: $12.00 при дверях — Одяг вечірній

За резервацією столів, проситься телефонувати до **Олега Колодія, (201) 763-1797**

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку та Український Гельсінкський Комітет (Закордонне Представництво)

запрошують членів й українське громадянство

НА ОСОБЛИВУ ЗУСТРІЧ З ВИЙНЯТКОВИМИ ГОСТЯМИ З УКРАЇНИ

кіно-режисером

Станіславом Чернілевським

та головним редактором газети „Вечірний Київ"

В. Карпенком

С. ЧЕРНІЛЕВСЬКИЙ розкаже про перевезення тлінних останків Василя Стуса, Олекси Тихого і Юрія Литвина та покаже фрагменти з своїх фільмів.

В. КАРПЕНКО говоритиме на тему: Демократичні процеси на Україні і преса.

Зустріч відбудеться

у неділю, 11-го листопада 1990 р. о год. 5-ій веч. в домі НТШ, при 63 Четверта авеню в Ню Йорку, Н. Й. (між 9 і 10 вулицями)

ОДИНАДЦЯТИМІСЯЧНИЙ індійський уряд прем'єр-міністра В.П.Сінґа розпався, після того, як минулої середи великою різницею голосів програв вотум довір'я. В.П.Сінґ сьомий з черги прем'єр Індії, негайно склав свою резиґнацію на руки президента Рамасвамі Венкатарамана. Це парляментарне випробування меншинного уряду Сінґа сталося з причини гіндусько-мусулманської суперечки про мошею у північній Індії та після десятигодинної палкої дискусії над будучністю Індії. У четвер, 8-го листопада, розпочато розмови про формування нового уряду й тоді президент Р. Венкатараман мусітиме вирішувати котру із трьох можливостей обрати; чи звернутися до іншої групи існуючого парляменту зформувати новий уряд, чи оголосити нові вибори, чи пробувати зформувати коаліційний уряд, що його підтримували б всі партії. Знавці та спостерігачі політичної ситуації в Індії твердять, що ця остання можливість є найменш реальною.

Ділимося сумною вісткою із приятелями та знайомими, що 2-го листопада 1990 р. відійшов у вічність по довгій недузі наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п. інж.

РОМАН ЛАВРОВИЧ

Горем прибиті:

дружина — ІРЕНА
дочка — РОМАНА з мужем ТОМОЮ НІКСОН
внуки — АНДРІЙКО, УЛЯНКА, ДІЯНКА

2-ий Курінь УПС-ок „Ті, що греблі рвуть"

ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла на Вічну Ватру, 3-го листопада 1990 року на 84-му році життя довголітня членка куреня, член станиці Трентону, колишня кошова та юнацька виховниця

бл. п. пл. сен.

ІРЕНА СКРИПЧУК

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Провід Куреня „Ті, що греблі рвуть"

З глибоким смутком повідомляємо, що дня 27-го жовтня 1990 року відійшла у вічність на 69-му році життя наша дорога

МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ШИМОНЧУК з дому СКОВРОНСЬКА

уроджена в селі Заздрість на Тернопільщині.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 30-го жовтня 1990 р. в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж.. Похована на цвинтарі Cedar Lawn в Клифтоні, Н. Дж.

У глибокому смутку:

муж — ВАСИЛЬ
дочка — НАДІЯ ГОВАНСЬКА з Йонкерс, Н. Й.
зять — ПЕТРО
внуки — ПЕТРУСЯ І ІГОР
брати — ГРИГОРІЙ І ПАВЛО СКОВРОНСЬКІ в Україні
та ближча і дальша родина в Америці й в Україні

Всі пожертви в Її пам'ять підуть на допомогу РУХ-у в Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями та знайомими, що в середу, 24-го жовтня 1990 р. несподівано відійшов у вічність на 75-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ МАТІЇВ

Покійний Василь був активний в політичних та громадських організаціях, добро України все ставив на першому місці і постійно мріяв, щоб ще поїхати та відвідати Рідний Край та родину.

ПАРАСТАС за спокій душі Покійного в п'ятницю, 9-го листопада, о годині 7:30 вечора у похоронному заведенні Fucillo & Warren Funeral Home, 205 So Main Street, Manville, N.J

ПОХОРОН в суботу, 10-го листопада 1990 р. о год. 12-ій полудня з того ж похоронного заведення до церкви св. Архистратига Михаїла при Brooks Blvd., Manville, N.J. на український православний цвинтар св. Андрія, So Bound Brook N.J

Горем прибиті:

дружина — ПАРАСКЕВІЯ
донька — ДАРІЯ з мужем ІВАНОМ КАТРОМБОН
внуки — ТАМАРА, КАТРУСЯ, ЛЯРИСА І ВАСИК
в Україні рідний брат — ЯКІВ з родиною
сестри — СОФІЯ І ОЛЕНА з родинами
ближча і дальша родина

Офіційні представники з України відвідали Чикаго

К. Ситник

Чикаго (В. М.). — Останнім часом з України приїжджають люди, що заступають нові, колись неформальні організації та з явно опозиційними поглядами до нинішнього режиму. До цих зараховуємо і депутатів Верховної Ради, які належать до Народної Ради, колись Демократичного Бльоку. А вже зустрічаємо й радикальних речників нових груп і партій, які перегукуються з найбільш екстремними діячами й представляються як більші революціонери від діяспорних.

Та це ще не вся Україна. Є тверде ядро режимників і маси, які їх підтримують, чи ті, що мають спільні з ними інтереси. Є також люди з естаблішменту, котрі займають високі позиції, відповідальні за те, що відбувається, і котрі щось роблять або не роблять. Це люди із структур, які можуть перешити справи в один або другий бік, дивляться ще на тих, що їх покликали на відповідальні пости, але й прислухуються до нових сил, які виростають та мають вплив через голоси і виборчу урну або що виявляють свої політичні програми в маніфестаціях, страйках чи голодівці.

Тому цікаво, коли й до нас, на „провінцію" заходять такі люди і з ними ведеться діялог. Він не виходить нам на шкоду. Офіційні речники признаються до слабостей режиму, до його безвідповідальних і шкідливих заходів, а навіть згубної політики в минулому, іноді й вибачаються за це. Я чув голову Товариства „Україна" в Білому Борі, який заявив, що за те, що було, навіть треба каятися, але сьогодні вже інакше, а завтра він чи його товариство думають вже цілком інакше перебудуватися. Доказ, мовляв, нинішні „Вісті з України".

Чикаго недавно відвідала делегація з Міської Ради Києва та від уряду УССР — голова міськради Арнольд Назарчук та міністер охорони здоров'я Юрій Спіженко. Мали тут якісь справи з корпорацією Линк, яка збирається включитися у виробництво на Україні та торгівлю,між іншим і медичного приладдя. Вже раніше між Києвом і Чикагом були зв'язки, які мали довести до побратимства двох міст: обмін делегаціями, відвідування дітей, студентський обмін тощо. Сама візита двох високих достойників з Києва не була добре підготована. Перші господарі (совєтсько-американська економічна Рада), група дрібних зацікавлених бизнесменів (очолена місцевим дрібним підприємцем Солком) не давала собі ради і запросила вперші невтральних осіб та підприємців до зустрічей. Самі ж гості так само не чулися вигідно з людьми з цієї ради, що це й саме не дуже перебудувалася. Сталося цікаве: ініціятиву контактів з Києвом перебирають інші люди, а в тому і до позитивного слова приходить українська громада.

Пресову конференцію для гостей влаштувала велика адвокатська фірма, партнером котрої є здібний адвокат-українка. Самою конференцією провадив під приємець Ігор Вислоцький. Першу зустріч з українцями і не українцями в ресторані Галана влаштовувала 24-го вересня чикагська група молодих українсько-американських професіоналістів, а ширшою зустрічю з громадянством в Українському Інституті Модерного Мистецтва провадив адвокат Юліян Куляс.

На пресконференції гості поінформували, у яких цілях вони сюди приїхали — зацікавити американські корпорації та окремих підприємців вкладати капітал, чи відкривати спільні підприємства на обопільних вигодах. Поінформували нас київські гості, що вже підписали деякі угоди. Мали також зустріч із мейором міста Чикаго, Ричардом Дейлі, у справі реалізування давної ідеї побратимства двох міст — Києва і Чикаго. Довідуємося, що ця справа на добрій дорозі, бо досі затримка була в Чикаго. Невдовзі має дійти до офіційної проклямації і обміну делегаціями на найвищому щаблі. Ідеї „Братання", про що говорилося вже понад два роки, противилася й українська громада з ідеологічних причин. Тепер впливові українські кола підтримують цей плян і бажають включитися в програму співпраці двох міст.

На громадській зустрічі було понад 120 осіб. Після коротких експозе впала низка запитань — прямих, гострих, але конкретних. Такими були й відповіді. Міністер здоров'я вказав на осіб, відповідальних за Чорнобиль. Признав, що сама Україна собі не порадить з наслідками, мусить прийти міжнародна допомога; оцінив позитивно перші вияви допомоги і милосердя з боку діяспори. Надіється, що новий уряд буде розв'язувати справи більш самостійно.

А. Назарчук уважає, що важкі проблеми столиці України — житлові, апровізація, благоустрій, перенаселення мусить розв'язувати саме місто й Україна. Від союзних уряду й парляменту багато не можна очікувати. В. Масол також не здатний щось зробити, тому краще було б, щоб він відійшов.

Відчувалося, що є якась спільна мова між цими представниками „нового режиму" й людьми в діяспорі. Воно не виглядали на закаптурених режимників, а нас не вважали „ворогами народу".

В половині жовтня був у нас інший півофіційний гість, академік Костянтин Ситник, колишній перший віцепрезидент Академії Наук, колись права рука президента академії Патона, до останнього з'їзду член ЦК КПУ і голова Верховної Ради десятого скликання. Одним словом, висока номенклятурна особа. За останні роки попав у неласку, але й не пристав до національної опозиції. Партквитка не кинув, хоч вважається, чи зробив добре. Виступав двічі — про стан української науки та про ролю АН у відбудові (на семінарі Філії УКУ) і про економічну й політичну ситуацію України під теперішню пору (на форумі Т-ва Спріяння Рухові). Не зважаючи на попередні режимні пов'язання гостя, академік Ситник говорив досить поступово в дусі програми Руху. Українській нації й АН треба вповні унезалежнитися. Ми повинні самі розв'язувати по-своєму наші проблеми. При збереженні АН, науку в Україні треба децентралізувати, високу освіту реформувати, включити західні зразки в її перебудову. Очевидно, він також висловився за українізацію Академії Наук.

Парлямент, включно з партійними депутатами, — твердив К. Ситник, — повинні усвідомити свою відповідальність за економічний стан республіки. Ринкову економіку слід впроваджувати за власним пляном, подиктованим українськими умовинами й інтересами. Уряд Масола перешкоджає економічній перебудові республіки, він повинен відійти.Ситникові більше подобається плян заступника голови уряду, В. Фокіна. Нам треба розбудувати незалежні зовнішні економічно-торговельні та дипломатичні зв'язки. Ситник підтримує приватизацію народного господарства, хоча бачить можливим співіснування різних форм. Політично, думає, що парляментарна меншість (Рух і демократи) краще зорганізовані і знають чого хочуть. Майбутнє за ними.

Відповіді Ситника подобалися слухачам. А чого сподівається особисто? Чи не спізнився на поїзд? Вибір треба вміти зробити вчасно, бо потім буде запізно. А такі люди, як Ситник, могли б багато зробити, бо вони мають досвід і позицію. За ними може піти багато невтральних. Але треба мати відвагу „переходити Рубікони". Сьогодні Ситник на чолі Українського Фонду Милосердя дещо може зробити, але чи не було б краще, як би він взявся за українізацію й перебудову самої таки Академії Наук?

ДЕНЬ ВЕТЕРАНА

З уваги на свято День Ветерана, яке цього року припадає на неділю, 11-го листопада, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті в понеділок, 12-го листопада. — Ред.

ЛЄХ ВАЛЕНСА, НАЙБІЛЬШ фаворизований кандидат на пост президента Польщі заявив, що не зважаючи на висліди виборів, він уступить із провідництва „Солідарности", що вела протидію комунізмові. Промовляючи перед крайовим комітетом „Солідарности" у Гданську, він сказав: „Якщо я програю вибори, то політично я буду скінчений, наша профспілка буде мусіти боротися, тому я не можу бути її провідником, бо тоді говоритимуть, що я шукаю особистої помсти; коли ж виграю, то теж мусітиму відійти, отже вам треба шукати нового провідника".

РУХ за державність

(Закінчення зі стор. 2)

історичну пам'ять українського народу і його національну свідомість. Кинутий М. Зеровом заклик: „До джерел!" буде тут на своєму місці, бо настав час цілою громадою розчищати замулені джерела. Не применшуючи власних сил і можливостей, мусимо визнати гірку правду: ні наша поліграфічна база, ні та мізерна кількість спеціялістів-давників, яка вивчає і викладає історію давньої літератури на Україні, здійснити подібне видання неспроможні — ні тепер, ні в найближчі десятиліття. Нам дано великий шанс, і якщо ми з гідністю і професійною зібраністю не використаємо при спільній роботі над виданням, то майбутні покоління нізвідки не пробачать нам нашої байдужості і духової апатії".

Тому сьогодні як ще ніколи, нам треба підтримати українські наукові установи, які працюють над поглибленням національної свідомости, виготовляючи нові видання і плекаючи корисні контакти з науковцями України. Вклад наших ресурсів у відновлення історичної пам'яті в Україні — це перший необхідний крок до державної самостійности.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Вестчестер Юнайтед СК — 2:1

Цю важливу перемогу футбольна дружина УСК-у здобула на визді в неділю, 4-го листопада ц. р. В цих змаганнях за чемпіонат II-ої дивізії Космополітальної Ліги Ню Йорку наша дружина мала легку перевагу, яку цим разом належно використав наш напад. Вислід зустрічі наші футболісти перешили вже в першій половині, коли встановили рахунок 2:0. Ведення 1:0 здобув Аяла в 15-ій хвилині, а чергового, як пізніше виявилося, переможного голя стрілив Смит.

Після відпочинку господарі активізували свої швидкі атаки, завдяки яким зуміли здобути свого почесного голя. Другу половину наша дружина грала вдесятку після того як Торез, будучи двократно попереджений жовтою карткою в цій грі, був змушений зійти з площі змагань. Дуже добре в цьому часі заграла наша оборона і воротар, які ліквідували декілька критичних ситуацій під воротами УСК. Резервова дружина УСК продовжила свій „ланцюг" перемог до шести, осягнувши вислід цим разом 3:0.

С. К.

Дальші успіхи доросту УСВТ „Ч. Січ"

В неділю, 4-го листопада, коли перша дружина знову відпочивала, її суперник „Краковія" грала за чашу ЗСА, в акції були молоді „Січовики", які зустріли на визді в Савт Орандж своїх одноліток УМСА і перемогли їх погромним вислідом 15:2. Досі наші наймолодші відбули три змагання, з яких два виграли, одне програли і мають на своєму конті 4:2 точок та 21:15 відношення голів, стрільцями яких були: Андрій Олесницький (4), Марко Гординський (3), Павло Андрушків(2), Марко Бренич (2), Марко Ключник (2), Олег Кудрик(2), Андрій Винарчук (2), Данюся Луків, Данило Витвицький, Бернард Войтас і Таня Винарчук — по одному. Крім згаданих в складі тієї дружини виступають: Олег Волянський, Христіян Коціль, Данилко Козюпа, Мирослав Биц, Таля Гординська, Стефан Пузик, Тома Пиз. Провідником дружини є Микола Гординський, тренерами асистентами — Богдан Ключник і д-р О. Кудрик.

(от)

Повідомлення футбольної ланки УСЦАК

Провід футбольної ланки УСЦАК закликає усіх визначних українських футболістів в ЗСА зголошуватися до збірної, що в наступному році відбуде історичне турне в Україну. Зголошення треба висилати на адресу тренера збірної: E. Chyzowych, 61 Whiteoak Dr., South Orange, N. J. 07079.

Підготова до поїздки збірних УСЦАК в Україну

В попередньому випуску „Спортових вістей" ми подали інформації з переходу переговорів голови УСЦАК М. Стебельського з проводом УСА в Україні в справі тіснішої співпраці і головно щодо поїздки збірних УСЦАК в Україну на святкування 80-річчя СТ „Україна" у Львові.

Цим разом публікуємо важливий документ, протокол, що його на закінчення переговорів підписали Ярослав Кендзьор — голова УСА і Мирон Стебельський — голова УСЦАК.

Цитуємо протокол намірів між Українською Спортивною Асоціяцією та Українською Спортовою Централею Америки і Канади про святкування 80-річчя з дня створення СТ „Україна".

Цей протокол, підписаний 27 жовтня 1990 р. у м. Львові між УСА, які далі іменують себе сторонами, про наступне:

1). Сторони зголошують, що започатковують співпрацю, спрямовану на розвій українського спорту та його міжнародне визнання, збагачення взаємозв'язків між українцями України та ЗСА і Канади.

2). Сторони констатують, що співпраця між ними буде будуватися на принципах рівноправности, взаємоповаги, доброї волі і що вони виступають координаторами зв'язків між спортовими організаціями України та діяспори в ЗСА і Канаді.

3). Сторони домовляються: 1. Провести силами УСА і УСЦАК святкування 80-річчя утворення СТ „Україна" у Львові від 19-го червня до 1-го липня 1991 року. 2. Залучити до святкування спортсменів, офіційних осіб, а також гостей з обидвох сторін. 3. Чисельність представників зі сторони УСЦАК визначається самою УСА. Попередня чисельність представників УСЦАК має бути в межах:

— спортсменів і офіційних осіб УСЦАК — 120 осіб;

— гостей з ЗСА і Канади — 260 осіб (програми з видів спорту — додатково).

4). Змагання мають проходити, крім Львова в містах: Дрогобичі, Івано-Франківську, Тернополі, Ужгороді. Організатори можуть додатково включити і інші міста.

5). Під егідою УСА в святкуваннях беруть участь зацікавлені спортові організації.Всі організаційні справи, пов'язані з організацією і проведенням змагань, бере на себе УСА, або спеціяльно створена організація.

6). УСЦАК комплектує свої спортові дружини і групи гостей та організовує їхню подорож до Львова.

7). Організацію та умови перебування спортсменів та гостей у Львові забезпечує УСА.

8). Розрахунки за весь період перебування делегації УСЦАК в Україні ведуться через УСА. Перебування спортсменів УСЦАК в Україні на період змагань оплачує УСА.

9). Доповнення і зміни до даних намірів можуть бути внесені за бажанням сторін і взаємною згодою. Підпис і печатка УСА, підпис УСЦАК.

Збірна Руху — збірна УНАФР — 2:0

В неділю, 7-го жовтня, на київському стадіоні „Динамо" відбулися історичні футбольні змагання між збірними патріотичної організації Руху в Україні і збірною новоствореної Української Незалежної Асоціяції Футбольних Репортерів (УНАФР). Ось, що написав про цю зустріч у формі інтерв'ю Юрій Дарій, кореспондент вісника Української Незалежної Асоціяції Футбольних Репортерів „Український футбол", що його видає „Молодь України" в числі з 9-го жовтня:

„Сьогоднішня зустріч — чергова в серії, яку проводить журналісти з метою пропаганди, поширення футболу в республіці, — розповів капітан збірної репортерів, старший тренер та начальник команди Віктор Браницький. — Всі виручені кошти підуть у фонд створення незалежної федерації футболу України та проведення національної першости, за що виступають зокрема „Молодь України", „Київська правда", „Молода гвардія", „Спортивна газета" та спортивна редакція держтелерадіо Української РСР. За збірну Руху виступали народні депутати України Іван Заєць та Олександер Гудима. — Чому депутати грають у футбол? — з таким запитом звернувся наш кореспондент до Івана Зайця.

— Тому, що футбол — складова спорту, а спорт, фізична культура — основа здоров'я нації...Футбол активний відпочинок, відновлює сили, додає снаги: адже депутатські обов'язки — ноша нелегка.

— Створено українську незалежну асоцію футбольних репортерів (УНАФР), мета якої, зокрема, — сприяння проведенню самостійної першости України, проти чого виступає відомство Колосова в Москві. Як ви ставитеся до цієї ідеї і чи не спробувати пробити цю стіну депутатам, скажімо, запровадити футбольні зустрічі на державному рівні — збірна українського парляменту проти команди Єльцина чи збірної Ляндсбергіса?

— Я однозначно за національну першість. Вона сприятиме піднесенню рівня українського футболу. Нам потрібно вже виходити на прямі контакти зі світом, а не спілкуватися через московський фільтр. Національна першість — неодмінна ознака суверенности держави. Щодо другого, скажу, що спочатку слід вирішити ще багато питань, прийняти законопроекти, перш за все, економічні. А вже потім і у футбол можна пограти...

Подав (от)

Народний депутат України Іван Заєць в акції в однострою збірної Руху в зустрічі зі збірною УНАФР.

РЕСПУБЛІКАНЦІ В ЗСА кажуть, що хвалькуватість демократів у справі виборів, які відбулися у половині каденції 6-го листопада, значно перебільшена. Кандидати Республіканської партії не тільки затримали свій стан посідання, але в багатьох випадках, наприклад, в Каліфорнії і багатьох інших стейтах перемогли дуже популярних демократів. Новим губернатором Каліфорнії, понад всякі сподівання, таки був обраний республіканець Піт Вілсон. Під час виборів переобирались усі 435 членів Палати Репрезентантів, 36 губернаторів, 34 сенатори, не кажучи про стейтові легіслятури, посадників міст тощо. В Сенаті тепер буде 56 демократів і 44 республіканців. Чимало сенаторів були переобрані майже автоматично, інші мали більші чи менші труднощі. Між тими, які боролися з труднощами, не зважаючи на інтенсивну і коштовну передвиборчу кампанію, був сенатор з Ню Джерзі Билл Бредлі, який втратив багато голосів через податкові експерименти місцевого губернатора демократа Джеймса Флоріо.

ВИСТАВКА КАРТИН

Ню Йорк. — Тут в неділю, 11-го листопада, заходами 25-го Відділу СУА буде влаштована виставка картин Аркадії Оленської-Петришин в приміщенні Українського Конгресового Комітету, 203 Друга авеню. Відкриття виставки в год. 1-ій по полудні. В год. 2-ій мисткиня А. Оленська-Петришин доповідатиме на тему „Мистецтво ідеї". Виставку можна буде оглядати від 1-5-ої год. по полудні в суботи 10-го і 17-го листопада та в неділю 18-го листопада. Дохід з виставки призначений на допомогу дітям і молоді Чорнобиля.

НЕ ВОЛОДИМИР, А ЮЛІЯН

У звідомленні про гостину хору „Гомін" в УНС з 9-го листопада вкралася друкарська похибка. Ім'я власника м'ясарної крамниці великого мецената, що дав для членів хору 2,000 дол. є Юліян, а не Володимир. — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1990 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. в УНДомі, 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.